

Prof. Adam Noga

Warszawa, 20 07 2023

Akademia Leona Koźmińskiego

W Warszawie

**Recenzja osiągnięć naukowych doktor Zofii Łapniewskiej
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w
dyscyplinie ekonomia i finanse**

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 pkt. 1 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) **Kandydatka doktor nauk ekonomicznych Zofia Łapniewska** przedstawiła do oceny we wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego materiały o charakterze formalnym i merytorycznym, których analizę i ocenę formalną (w postaci akceptacji lub braku akceptacji) oraz merytoryczną (pogłębioną) przedstawia niniejsza recenzja.

2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne:**
2009 – doktor nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii, stopień nadany przez Radę Wydziału Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej 7 stycznia 2009 roku; rozprawa doktorska „Rola technologii opartych na wiedzy w rozwoju wybranych organizacji pozarządowych w Polsce” napisana pod kierunkiem prof. dr hab. inż. Edwarda Szczerbickiego;
2003 - magister zarządzania i marketingu, w zakresie specjalności zarządzanie organizacją, tytuł zawodowy nadany przez Wydział Zarządzania i Ekonomii Politechniki.
Swoje zainteresowania naukowe Kandydatka rozwijała nadal, już po uzyskaniu stopnia doktora, uczestnicząc w szkołach 3 letnich (na temat praw człowieka i ekonomii feministycznej) i akademii (na temat społecznych wymiarów kapitalizmu).
Formalnie bardzo prawidłowo kształtowana ścieżka rozwoju naukowego i dydaktycznego.

Ocena bardzo pozytywna

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

10.2017 – obecnie Adiunktka w Instytucie Ekonomii, Finansów i Zarządzania, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego (do 09.2021 w Katedrze Ekonomii Instytucjonalnej i Polityki Gospodarczej, od 10.2021 w Zakładzie Ekonomii i Innowacji) 02.2016 – 07.2016 Podoktorska badaczka w Centrum Badań nad Kobietami w Gospodarce Szkockiej (WiSE), w Glasgow School for Business & Society, na Glasgow Caledonian University, projekt „Growth, Equality and Employment. Investing in Childcare in Scotland” 01.2015 – 07.2015 Wizytująca badaczka w Instytucie Gender (GI) – obecnie Department of Gender Studies – na London School of Economics and Political Science, projekt „Energy, Equality and Sustainability. Energy Cooperatives from a Gender Perspective” 11.2014 – 12.2014 Badaczka w Centrum Technologii i Społeczeństwa (ZTG) na Technische Universität Berlin, projekt „Cooperatives Governing German Energy Infrastructure” 10.2012 – 10.2013 Podoktorska badaczka w Centrum Transdyscyplinarnych Studiów Gender (ZtG) na Humboldt-Universität zu Berlin, projekt „Reading Elinor Ostrom Through a Gender Perspective. Gender in the Theory of Commons on the Basis of Elinor Ostrom Scientific Research” 10.2011 – 06.2012 Wykładowczyni na Polskiej Akademii Nauk, w Instytucie Badań Literackich, na podyplomowych studiach Gender Studies 03.2010 – 03.2012 Wykładowczyni na Uniwersytecie Jagiellońskim, w Instytucie Socjologii 10.2009 – 02.2011 Wykładowczyni na Uniwersytecie Warszawskim, w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych, na podyplomowych studiach Gender Studies 04.2009 – 09.2012 Wykładowczyni w Wyższej Szkole Zarządzania o. Małopolski (Polish Open University) akredytowanej przez Oxford Brookes University – obecnie Akademia Finansów i Biznesu Vistula 02.2009 – 09.2009 Wykładowczyni na Politechnice Gdańskiej, na Wydziale Zarządzania i Ekonomii. Ponadto Kandydatka prowadziła zajęcia dydaktyczne i badania w różnych innych uczelniach i instytucjach oraz odbyła wiele bardzo cennych staży zagranicznych, tudzież doświadczeń w praktyce gospodarczej (zajęcia na Uniwersytecie Warszawskim, a w kolejnych latach na Uniwersytecie Jagiellońskim i w Polskiej Akademii Nauk, staże u prof. Claudii Bruns z Uniwersytetu Humboldtów w Berlinie w grupie badawczej Gender as a Category of Knowledge, u prof. Konrada Hagedorna również na Uniwersytecie Humboldtów, staż na Technische Universität Berlin, badania w London School of Economics and Political Science (LSE) staż podoktorski w Women in Scotland’s Economy Research Centre (obecnie WiSE Centre for Economic Justice) na Glasgow Caledonian University). Od października 2017 roku pracuje na stanowisku Adiunkta w Instytucie Ekonomii, Finansów i Zarządzania na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Ocena bardzo pozytywna

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Doktor Zofia Łapniewska wydaje się być w świetle przepisów prawa oraz kształtowanych dobrych praktyk akademickich w Polsce wręcz wzorcową Kandydatką do otrzymania stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. Kandydatka znakomicie zarządza swoją karierą naukową oraz dydaktyczną i zbudowała sobie bardzo dobry warsztat badawczy, wzorcowego samodzielnego pracownika naukowego. W tym warsztacie wyróżniają się wspomniane już zagraniczne staże naukowe inspirujące do najnowszych kierunków badań, praca naukowo-dydaktyczna na bardzo dobrych uczelniach w Polsce, skuteczne dążenie do publikowania w bardzo dobrych czasopismach światowych oraz poszukiwanie wielu nowych metod badawczych. Bardzo pozytywnie prezentuje się naukometryczna charakterystyka Kandydatki. Dorobek publikacyjny Kandydatki po obronie pracy doktorskiej składa się z: 11 artykułów opublikowanych w pismach naukowych z wykazu, w tym w 5 z listy JCR (posiadających impact factor), 8 z nich zostało opublikowanych w języku angielskim; 10 rozdziałów w recenzowanych książkach – w tym 7 w języku angielskim, 3 w języku polskim (jeden rozdział został opublikowany w obu językach, zaś dwa rozdziały były tłumaczeniem artykułów z polskiego na angielski); 4 raportów z badań; 5 rozdziałów w książkach popularnonaukowych; 1 hasła encyklopedycznego; 1 Working Paper; 1 metodologii badań i 1 książki, której była współredaktorką. W bazie Scopus zostało zindeksowanych 10 spośród przedstawionych publikacji, zaś w bazie Web of Science 6. Przedstawione artykuły opublikowane w pismach naukowych, zostały wydane przez różne, prestiżowe wydawnictwa, m.in. Routledge (Taylor & Francis), SAGE Publishing, Wiley i Elsevier.

Kandydatka osiągnęła index Hirscha wg Google Scholar: 8; h-index wg Scopus: 4; wg Web of Science: 3 • liczba cytowań wg Google Scholar: 291; liczba cytowań wg Scopus: 43; wg Web of Science: 34 • łączny impact factor za publikacje (wg roku wydania): 13,67 • łączna liczba punktów MNiSW za publikacje wydane od 2018 roku: 490 punktów; • kierowniczką 2 grantów badawczych i dodatkowo przyznany ostatnio OPUS-LAP; zaangażowana w kolejnych 8 (w tym obecny OPUS 21) • 4 staże podoktorskie w zagranicznych ośrodkach badawczych

Kandydatka Dr Zofia Łapniewska zgodnie art. 221 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm) przedstawiła osiągnięcia naukowe spełniające wymagania osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 wymienionej ustawy.

Wśród wskazanych do oceny osiągnięć naukowych znajduje się bowiem :

b) cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, a także artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych lub recenzowanych materiałach z

konferencji międzynarodowych, ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu lub opublikowane przed dniem 1 stycznia 2019 r. - w czasopiśmie naukowych, które były ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ustalonego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4 i ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r. albo były ujęte w części B tego wykazu, i artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów.

Bardzo ciekawie i pozytywnie prezentuje się też merytoryczny dorobek naukowy Kandydatki, jakkolwiek zachęcający też do licznych polemik i krytyki, niewykraczających jednak poza pożądaną dyskusję naukową.

Polami badawczymi w pracach Kandydatki były: identyfikacja w polskim kontekście społeczności kierujących wspólnymi dobrami (materialnymi i niematerialnymi) i roli, jaką pełnią w gospodarce oraz rozpoznanie teorii oraz badań wtórnych dotyczących wyrównywania szans kobiet i mężczyzn w gospodarce. Kandydatka próbuje swoje zainteresowania naukowe umieszczać na pograniczu ekonomii feministycznej i nowej ekonomii instytucjonalnej, kreując nawet pionierskie badania w tym zakresie w Polsce, ale i zagranicą. Zainteresowania Kandydatki z biegiem lat ewoluowały i zostały poszerzone o wymiar jakości życia, który pozwolił jej uwzględnić opiekę/ troskę wśród nadrzędnych celów gospodarczych w konstruowanych wizjach równościowych gospodarek przyszłości. Z kolei w zakresie dóbr wspólnych interesowały ją inicjatywy oddolne lokalnych społeczności, które mobilizowały się wokół obrony tychże dóbr lub angażowały w ich powstawanie, tworząc instytucje umożliwiające ich koordynację.

W badaniach stosuje wielorakie metody, łączące elementy terenowych badań jakościowych (głównie wywiadów i obserwacji uczestniczących, a zebrane informacje i dane analizowane były za pomocą programu ATLAS.ti), z ilościowymi (przeważnie sondażami z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety, gdzie zebrane dane analizowane były za pomocą programu IBM SPSS Statistics), a także potwierdzania wstępnych założeń (czy weryfikacji hipotez) z wykorzystaniem metod statystycznych. W jednej publikacji użyty został model CAM (Cambridge Alphametrics Model), będący globalnym modelem makroekonomicznym napędzanym popytem, który wykorzystuje się do średnio- i długoterminowych projekcji historycznych trendów gospodarczych gospodarki światowej, głównych bloków krajów lub głównych krajów. W przeprowadzonej analizie model ten posłużył do prognozowania wpływu różnych scenariuszy inwestycji w usługi opiekuńcze oraz budownictwo na zatrudnienie i produkt krajowy brutto na 2030 rok. Łączy więc metody jakościowe i ilościowe, co jest charakterystyczne dla ekonomistów instytucjonalnych, i wykorzystywane jest w ekonomii feministycznej. Na pewno również bardzo cennym podejściem Kandydatki było łączenie wspomnianych metod z badaniami studium przypadku i metodą rozszerzonych przypadków. Dalej, do badania tekstów (dorobku Ostrom). wykorzystano analizy: kontekstu - jako techniki badawczej sprawdzającej obecność pewnych pojęć czy tematów w komunikacji społecznej, w tym w dokumentach pisanych, do czego przygotowano schemat kodowania; - oraz dyskursu, która wskazywała na znaczenie analizowanych dokumentów w określonych kontekstach

społecznych. Do budowania wizji (pożądaney) gospodarki przyszłości posłużyła się metodą scenariuszową, będącą narzędziem analizy pomagającym opisać fundamentalnie różne zestawy możliwych warunków, które zaistnieją w przyszłości. Ostatnią oryginalną wykorzystaną metodą było etnograficzne czytanie mediów społecznościowych do badania wyrażanych w nich emocji, które mają znaczne przełożenie na podejmowane decyzje i działania osób indywidualnych, jak i grup.

Kandydatka ma w pełni rację, że takie łączenie metod z różnych dyscyplin odpowiada współczesnym potrzebom nauki, która stoi wobec coraz bardziej złożonego otoczenia gospodarczego i społecznego, dążąc do bardziej wyczerpującej diagnozy problemów, jak i poszukując kompleksowych rozwiązań. Można jednak zwrócić uwagę, że niekiedy to ma to też negatywne konsekwencje, ponieważ może „tworzyć podpórki w nieczysto wykonanym skoku”- piękno i solidność nauki wyraża się w spójnej prostocie metody. Takiej metody dostarcza modelowa analiza ekonomii neoklasycznej, która jest wykorzystywana w nowej ekonomii instytucjonalnej i która jest znana z podręczników ekonomii – u Kandydatki niestety jej brak, co stwarza jej wiele ograniczeń badawczych w ekonomii feministycznej. Na przykład wiele problemów jakie próbuje ta ekonomia rozwiązać można by uczynić przy pomocy modelowej metodologii ekonomii neoklasycznej: modyfikując preferencje i ograniczenia w teorii wyboru, analizując przerwane krzywe doświadczenia, zmiany charakteru i czynników konkurencyjnych i czy charakter oczekiwań społecznych. To przecież ekonomista wszech czasów J. M. Keynes powiadał, że „Ekonomia jest nauką myślenia kategoriami modeli, połączoną ze sztuką doboru modeli istotnych dla współczesnego świata”.

Swój wkład w rozwój dyscypliny Kandydatka określa jako lepsze rozumienie przedmiotu badań – instytucji i aktorów (lokalnych społeczności) koordynujących dobra wspólne i spółdzielnie – dzięki unikalnemu połączeniu teorii i narzędzi nowej ekonomii instytucjonalnej i ekonomii feministycznej w przeprowadzonych badaniach w polskim i europejskim kontekście. Kandydatka uważa, że udało się jej wypełnić lukę w wiedzy przedstawianej w literaturze przedmiotu, uwzględniając społeczno-kulturową tożsamość płci (ang. gender) w badaniach społeczności dysponujących wspólnymi dobrami (ang. commons), nazywanymi także „wspólnymi zasobami”. Luka ta występowała również w wiedzy dotyczącej społeczności koordynujących prace spółdzielni (inaczej kooperatyw), którą Kandydatka uważa, że wypełniła integrując perspektywę płci z ramami teoretycznymi i modelami proponowanymi przez nową ekonomię instytucjonalną (w tym przede wszystkim prof. Elinor Ostrom). Przeprowadzone przez nią badania wskazują, że tożsamość płciowa ukształtowana przez wzorce społeczno-kulturowe ma istotne znaczenie w przypisywaniu kobietom i mężczyznom różnych ról społecznych w dysponowaniu tymi. Niewątpliwie należy się zgodzić z Kandydatką, że udało się jej (1) poszerzyć wiedzę na temat równości płci w analizach ekonomicznych dzięki wykorzystaniu teorii i badań ekonomii feministycznej; (2) zbadać i ukazać rolę dóbr wspólnych oraz spółdzielni w gospodarce na podstawie teorii i modeli wywodzących się z nowej ekonomii instytucjonalnej; (3) lepiej zrozumieć istotę włączenia wymiaru równości płci do analiz instytucjonalnych.

Należy jak najbardziej pozytywnie ocenić te wysiłki badawcze a szczególnie wysiłki z zakresu badań empirycznych, jak analiza dwóch polskich miejskich dóbr wspólnych, oddolnych inicjatyw „prawo do miasta” z Krakowa i „budżetu obywatelskiego” z Sopotu, za pomocą ram analizy instytucjonalnej zaproponowanych przez Elinor Ostrom. Tym samym Kandydatka wprowadziła do Polski wiele pionierskich badań nad dobrami wspólnymi, a także

pokazała, że ramy teoretyczne, które dotychczas służyły jedynie konceptualizacji naturalnych dóbr wspólnych (czy jak to określa noblistka – dóbr wspólnej puli, ang. common-pool resources) mają zastosowanie do opisu miejskich materialnych i niematerialnych dóbr wspólnych, a także kolektywów i społeczności (u Ostrom – aktorów), którzy wchodzą w interakcje, aby osiągnąć postawione cele. Zaprezentowała autorski model analizy instytucjonalnej zjawisk demokracji bezpośredniej, dokonując precyzyjnych założeń na temat ograniczonej liczby zmiennych dotyczących czterech obszarów: środowiska instytucjonalnego, aktorów, transakcji i wyników.

W wielu niewątpliwych osiągnięciach badawczych Kandydatki, w jej imponującej pracowitości i aktywności, w pełni zasługujących na przyznanie stopnia doktora habilitowanego, można dostrzec jednak pewne dyskusyjne nurty. Zwróćmy uwagę na tylko kilka z nich.

Kandydatka niezbyt precyzyjnie posługuje się w licznych swoich pracach pojęciem dóbr wspólnych. Odnosi się wrażenie, że niekiedy Kandydatce chodzi również o dobra publiczne czy nawet dobra taryfowane. Warto wykorzystać klarowną klasyfikację Savasa, że dobra wspólne to takie, z których trudno wykluczyć innych, ale konsumpcja ich ma charakter indywidualny, w odróżnieniu od dóbr prywatnych, z których łatwo wykluczyć innych i konsumpcja ma charakter indywidualny. Według tych dwóch kryteriów pojawiają się jeszcze dwa pozostałe „czyste” typu dóbr: publiczne, w których konsumpcja ma charakter zbiorowy i trudno wykluczyć innych, oraz taryfowane (myto), w których konsumpcja ma charakter zbiorowy, ale łatwo wykluczyć innych. Poza tymi czterema „czystymi” typami, pojawia się teraz coraz więcej dóbr mieszanych, co implikuje wiele nowych problemów konceptualnych i praktycznych. W funkcjonowaniu wspólnot, jako de facto odkrytego przez E. Ostrom nie analizowanego w ekonomii wcześniej autonomicznego regulatora gospodarki (poza rynkiem, państwem, przedsiębiorstwami i samoregulacją gospodarstw domowych), zachodzi przy skomplikowanych charakterze dóbr wspólnych szereg nowych problemów instytucjonalnych. Np. pasjonujących szans jakie daje partnerstwo publiczno-prywatne (szkoda, że nie badane przez Kandydatkę w „wspólnotach lokalnych”), w Polsce zazwyczaj marnotrawione i doprowadzające do dramatycznych konsekwencji (rzeczywistej lub częściowej urojonej korupcji).

Podobnie samo pojęcie wspólnoty, którym się posługuje E. Ostrom jest często inne, niż to, którym się posługuje Kandydatka, pomimo, że dokonuje w swoich badaniach tak wyrafinowanych metodologicznie i obfitych badań jej twórczości. E. Ostrom uważa wspólnotę, za autonomiczny piąty regulator gospodarki (poza rynkiem, państwem, przedsiębiorstwami i gospodarstwami domowymi), ale żeby takim regulatorem się ona stawała, to musi mieć wiele specyficznych cech. Na pewno nie mają takich cech społeczności Krakowa, Sopotu, Konina itd., które bada Kandydatka. W Polsce z podziwu godną znajomością i wyczuciem E. Ostrom takie „swoje” analizowane wspólnoty dostrzegała np. wśród górali tatrzańskich i zachęcała polskich socjologów do ich badań. Wspólnotowość w ujęciu E. Ostrom oznacza, że to nie ceny, nie hierarchiczne nakazy, a wspólne wartości, wspólna wiedza, wzajemność, wiarygodność itp. decydują o alokacji zasobów, ich podziale, innowacjach, preferencjach i innych kluczowych kwestiach ekonomii. Potęgę wspólnotowości, której niestety w Polsce tak bardzo brak (co już brutalnie obnażał Norwid) niekiedy próbuje się „fastrygować” przez tworzenie sieci (*networking*) czy przez renesans spółdzielczości. Na gruncie polskim i na najtwardszym metodologicznie dla ekonomii gruncie ekonomii neoklasycznej koncepcję wspólnotowości regulowanej przez swoistą infrastrukturę kooperacyjną przedstawił 20 lat temu M. Wojna. Było

to bardzo cenne rozwinięcie koncepcji E. Ostrom i O. Williamsona i pokazanie trudności (wręcz niemożności ich kreacji w Polsce).

Trzeba przyznać, że Kandydatka ma duże osiągnięcia w przyczynianiu się do renesansu spółdzielczości w Polsce, szczególnie tak atrakcyjnej jak spółdzielczość energetyczna. Podobnie jednakże jak w przypadku wspólnotowości, jest to tylko - miejmy nadzieję - przyszłość. Fantastyczna idea spółdzielczości, rodem z Rochdale, w Polsce została przez socjalizm kompletnie zrujnowana i do dnia dzisiejszego nie może się odrodzić. Stąd też trzeba podchodzić z ogromną ostrożnością do badania aktualnej spółdzielczości w Polsce. „Wielka nauka” wydaje się też uznać ją za przeżytek. W światowej literaturze i w praktycznych poszukiwaniach, i bardzo cennie że Kandydatka z tego korzysta, jest to natomiast „organizacja XXI wieku”, jak klasyfikuje ją Fundacja Druckera, a w praktyce cieszyła się kiedyś sukcesami hiszpańska spółdzielnia Mondragon. Przeintelektualizowanie jednakże dotychczasowego ruchu spółdzielczego, np. przez Ockamowski nadmiar wspaniałych metod badawczych, przedstawia fałszywe wnioski badawcze i wątpliwe perspektywy, które np. mogłyby być rozwiązaniem dla tragicznego polskiego układu instytucjonalnego w energetyce, w rozwoju energii odnawialnej. Umocniona przez stopień doktora habilitowanego Kandydatka może tutaj odegrać w przyszłości bardzo ważną rolę – przede wszystkim intelektualną.

Kandydatka nie wiele miejsca poświęca w swoich badaniach przedsiębiorstwom. Wspomina trochę o nich przy okazji spółdzielni jako przedsiębiorstwom i nawet przywołuje tutaj O. Williamsona, zubożając go ogromnie pisząc wiele razy, że jego hierarchia to państwo w gospodarce – tymczasem w pierwszej kolejności dla niego hierarchia to było przedsiębiorstwo minimalizujące koszty transakcji Coase’a przez regulację pionową, nakazową a nie jak rynek regulację poziomą – cenową. Oczywiście później też dołączył do swojej analizy i państwo z jego hierarchią w regulacji gospodarki. Potężna część gospodarki regulowana jest przez hierarchię przedsiębiorstw i dlaczego w tej hierarchii tak słabo się plasują kobiety? Kandydatka tylko trochę publicystycznie dotyka tego problemu – ale i tak jej pola badawcze są bardzo rozległe, tak więc nie ma co wymagać za dużo.

W pełni też dostrzec trzeba oryginalne wejścia badawcze Kandydatki w triadę: wspólnoty – dobra wspólne - kobiety, wejście w nowo-stare obszary ekonomii, poza analizę przedsiębiorstw, państwa, rynku, ponieważ jak powiadał J. Grotowski, od którego zaczynam każdą swoją książkę, jeśli chcesz być w awangardzie, musisz cofnąć się do korzeni. Wśród tych korzeni znajduje się również gospodarstwo domowe – najważniejszy regulator gospodarki (samoregulator). Setki dobrych podręczników ekonomii zaczynają swój wykład od gospodarstwa domowego – i to jest ekonomia feministyczna! Rola kobiet w gospodarstwie domowym jest kluczowa. I to gospodarstwa domowe tworzą wspólnoty, przedsiębiorstwa, państwa i rynki. Ekonomia ceni kierunki badawcze ekonomii feministycznej, ale trzeba też pamiętać, że ekonomia wiele już na ten temat powiedziała w ramach analizy gospodarstwa domowego, najważniejszego regulatora gospodarki, o którym następnie w ramach efekciarskiej walki z metodologicznym indywidualizmem zapomniano...

Kandydatka imponuje również zdobywaniem grantów lub uczestnictwem w licznych wspólnych badaniach: Kierownictwo grantu Zielona transformacja i polaryzacja gospodarcza w Europie: wielopoziomowa ocena z Niemcami i Polską jako studiami przypadków Kierowniczka Narodowe Centrum Nauki Pogram OPUS-LAP, grant nr 2021/43/I/HS5/00538, kierowniczka grantu Reading Elinor Ostrom Through a Gender Perspective. Gender in the

Theory of Commons on the Basis of Elinor Ostrom Scientific Research Kierowniczką Fundacja Fritza Thyssena, Niemcy grant nr Az. 40.13.0.008 6.9. 09.2012 - 11.2013 oraz kierowniczką grantu Cooperatives German Energy Infrastructure. Ponadto była wykonawczynią w ośmiu innych grantach, z których nawet w dwóch koordynatorką merytoryczną. Wyniki badań prezentowała na bardzo wielu konferencjach, głównie zagranicznych

Ocena pozytywna

2) Osiągnięcia naukowe ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego doktor Zofii Łapińskiej stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, szczególnie w zakresie nowej ekonomii instytucjonalnej oraz ekonomii feministycznej – co zostało szeroko wykazane powyżej.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Kandydatka charakteryzuje się bardzo obfitą działalnością naukową w kraju i zagranicą, uczestniczy we wspomnianych już wielu międzynarodowych zespołach badawczych, odbyła wiele staży, uczestniczy w wielu konferencjach, pracuje na wielu uczelniach, zajmuje się działalnością popularyzatorską, a przede wszystkim cały czas zdobywa wiedzę.

Ocena bardzo pozytywna

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Po uzyskaniu stopnia doktora rozpoczęła prowadzenie zajęć dydaktycznych. Na początku wykładała w swojej macierzystej uczelni – na Politechnice Gdańskiej - a w kolejnych latach również na innych uczelniach (POU, UW, PAN, UJ). Prowadzi bardzo ambitny szeroki zakres zajęć dydaktycznych: Rozwój w Ekonomii (IEFiZ), Polityka Gospodarcza (IEFiZ), Makroekonomia (IEFiZ), Macroeconomics (IEFiZ), Microeconomics (IEFiZ), Historia Gospodarcza (IEFiZ), Polityka Społeczna (IEFiZ), Value Based Management (IEFiZ), „Political Economy of Sustainability”, który został on udostępniony na platformie Copernicus College, jako otwarty program zdalnego nauczania (ang. massive open online course (MOOC)), w ramach programu 47 poświęconego zrównoważeniu (ang. Micro-qualification in Sustainability). Ocena przez studentów prowadzonych przez Kandydatkę zajęć dydaktycznych – dostępna w systemie USOS UJ – od października 2017 roku, wskazuje, że w kategorii opisowej (wynik punktowy) wypada bardzo wysoko, osiągając wynik przeważnie wokół

średniej uniwersyteckiej (od 80 do 91 punktów). Była także promotorką i recenzentką zarówno prac licencjackich, jak i prac magisterskich (w tym MBA). Na Polish Open University wypromowała w latach 2011-2015: 11 prac magisterskich (w tym 7 prac MBA) oraz 5 prac licencjackich, była w tym czasie również recenzentką prac dyplomowych. Na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 2019-2022 wypromowała: 39 prac licencjackich, 10 prac magisterskich. Była recenzentką 11 prac licencjackich oraz 11 magisterskich.

Ocena bardzo pozytywna

Konkluzja:

Kandydatka Dr Zofia Łapniewska zgodnie art. 221 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm) przedstawiła osiągnięcia naukowe spełniające wymagania osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 wymienionej ustawy.

Wśród wskazanych do oceny osiągnięć naukowych znajduje się bowiem :

b) cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, a także artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu lub opublikowane przed dniem 1 stycznia 2019 r. - w czasopismach naukowych, które były ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ustalonego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4 i ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r. albo były ujęte w części B tego wykazu, i artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów.

2) Osiągnięcia naukowe ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego doktor Zofii Łapińskiej stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, szczególnie w zakresie nowej ekonomii instytucjonalnej oraz ekonomii feministycznej – co zostało szeroko wykazane w przedstawionej recenzji.

Adam Noga